

Ledelsesberetning

Arktisk Instituts vigtigste opgave er at varetage de historiske samlinger af dokumenter, fotografier, kort og genstande samt at betjene arkivets brugere. Det blev udført samvittighedsfuldt i 2015 takket være dygtige medarbejdere og ikke mindst takket være en grundbevilling fra Forskningsstyrelsen suppleret med gavmilde donationer fra private fonde. I 2015 var instituttets medarbejdere i øvrigt involveret i en række formidlingsopgaver: udstillinger, bogudgivelser, foredrag og generelle introduktioner til Grønland.

I 2015 opstod der usikkerhed om fortsættelsen af Arktisk Instituts nære samarbejdspartner, Afdeling for Eskimologi og Arktiske Studier ved Københavns Universitet, fordi der blev lukket for optag af nye studerende. Imidlertid blev denne usikkerhed afblæst i begyndelsen af 2016, hvor Københavns Universitet officielt meddelte, at Afdeling for Eskimologi og Arktiske Studier fortsætter uændret.

Med en stor og flerårig bevilling fra Aage og Johanne Louis-Hansens Fond samt en ekstraordinær bevilling fra Forskningsstyrelsen er der sikret et solidt grundlag for instituttets arbejde for en længere periode.

Bestyrelse

Ved udgangen af 2015 havde Arktisk Instituts bestyrelse følgende sammensætning:

Formand: Forhenværende Nationalbankdirektør Nils Bernstein,

Næstformand: professor ph.d. Minik Rosing,

Seniorforsker ph.d. Naja Mikkelsen (repr. for Kraemers Grønlandsfond),

Kommandør Axel Fiedler,

Professor mag.art. Bjarne Grønnow,

Stabslæge Leif Vanggaard,

Advokat Per Magid,

Lektor ph.d. og afdelingsleder Søren Thuesen,

Kontorchef Bjarne Erbo Grønfeldt (repr. for Det Grønlandske Selskab),

Grønlands Selvstyres bestyrelsespost

Personale

Arkivchef: Eskimolog cand.mag. Lisbeth Valgreen.

Fotodigitalisering.

Projektleder: eskimolog og historiker cand.mag. Stig S. Rasmussen.

Assistenten: Cand.mag. i kulturstudier Maia D. Mortensen, stud.mag. Astrid E. Brüsck og lingvist og eskimolog ph.d. Daria M. Schwalbe.

Digitalisering af kunst og genstande:

Eskimolog og kunsthistoriker ph.d. Jørgen Trondhjem.

Journalist Janni Andreassen, psykolog Jan Løve og korrespondent Gudrun Tølbøll var tilknyttet instituttet som frivillige medarbejdere.

Med tilskud fra Forskningsstyrelsen er bibliotekar Vibeke Sloth Jakobsen ansat til at bestyre både Arktisk Instituts og Afdeling for Eskimologi Arktiske Studiers bogsamlinger. Bibliotekarens formelle ansættelse er på Københavns Universitet.

Instituttets daglige ledelse blev i 2015 forestået af eskimolog ph.d. Bent Nielsen.

Særlige funktioner

Arktisk Institut fungerede fortsat i 2015 som sekretariat for to Grønlandsorienterede fonde: *"Ejnar Mikkelsens Østgrønlandsfond"* og *"Kaptajn Alf Trolles og Hustru Bergliot Trolle (født Holm)'s Legat til Minde om Danmark-Ekspeditionen 1906-08"*.

Projekter og særlige aktiviteter

I løbet af 2015 var Arktisk Institut involveret i en række forskelligartede projekter:

1. Thule-Ekspedition. Bogprojekt i anledning af ekspeditionens 100 års jubilæum, hvor den tidligere Sirius-mand Jens Chr. Worm Godtfredsen i samarbejde med en lille ekspertgruppe endevender materialet fra ekspeditionen og omsætter det til en flot bog med originalt materiale, nye fotografier mm.

Folketingsmedlem Aaja Chemnitz Larsen besøgte i januar måned Arktisk Institut, hvor hun fik introduktion til instituttets aktiviteter og i øvrigt indgik i en interessant dialog om Grønland og de danske grønlandsinstitutioners roller.

Danish Institute for Studies Abroad. Underviser og 20-25 studerende besøgte Arktisk Institut og fik basal intro til instituttet, arkiverne og Grønland generelt.

Anstalten Herstedvester. På anmodning fra anstaltens fængselspræst præsenterede instituttets direktør Grønland set fra forskellige synsvinkler. 30-35 indsatte deltog - heraf en hel del med grønlandsk baggrund.

Institut for Statskundskab, Københavns Universitet. Et hold engelsktalende studerende fik basal intro til instituttet, arkiverne og Grønland generelt.

Udstilling: VARM IS. Journalist og fotograf Anne Mette Ehlers præsenterede flotte og vedkommende fotografier i receptionsarealet i Strandgade 102.

Udstilling: Jette Bang i Dialog. Fotoudstilling om Jette Bang arrangeret af Fotografisk Center og præsenteret i Kødbyen. Instituttets arkivchef åbnede udstillingen.

Udstilling: Den Danske Literære Grønlandsekspedition. For tredje gang etablerede Arktisk Institut en udstilling i Fyrgården i Hundested, hvor Knud Rasmussen udgjorde en del af temaet. Udstillingen blev vist i juli måned og trak flere besøgende end tidligere udstillinger samme sted.

Greve Gymnasium. Sammen med underviser besøgte en gymnasieklasse instituttet, hvor de fik basal intro til instituttet, arkiverne og Grønland generelt.

Udgivelse af Kaptajn Trolles dagbog. 2013-16 Samarbejder Arktisk Institut med Trolle-Legatet om udgivelse af Kaptajn Alf Trolles dagbog fra Danmark-Ekspeditionen. Forventet udgivelse medio 2016.

Academicus Arcticus. I 2015 blev Arktisk Instituts forskningsformidlingspris, Academicus Arcticus, uddelt for tredje gang. 19 forskerspirer indsendte artikler, og ved en ceremoni på Arktisk Institut 6. november 2015 blev første-, anden- og tredjepræmierne uddelt. Avisen Sermitsiaq og Tidsskriftet Grønland var samarbejdspartnere og arrangementet blev sponsoreret af Oticon Fonden. Uddelingen fik fin omtale i medierne.

Igen i 2015 har Arktisk Institut bidraget til **synergieffekten i Strandgade 102.**

Arkiverne blev introduceret og åbnet for nye studerende på Afd. for Eskimologi og Arktiske Studier, instituttets medarbejdere gav faglige input til medarbejderne i Den Nordatlantiske Brygges skoletjeneste og til nytte for alle institutioner i huset etablerede Arktisk Institut to forskellige udstillinger i stueetagen.

Bevillinger

Fra Styrelsen for Forskning og Innovation modtog Arktisk Institut i 2015 kr. 855.000 til instituttets drift.

Til digitalisering af Film- og Lydarkiv modtog Arktisk Institut i 2015 følgende:	
Augustinus Fonden	kr. 100.000
15. Juni Fonden	kr. 50.000
Harboefonden	kr. 50.000
Til opgradering af arkiverne modtog Arktisk Institut i 2015 følgende:	
Aage V. Jensens Fond	kr. 30.000
Antikvar C.J. Petersens Hjælpefond	kr. 50.000
Franz Hoffmanns Mindelegat	kr. 200.000
Skibsreder Kraemers Grønlandsfond	kr. 25.000
Til udgivelse af Kaptajn Trolles dagbøger modtog Arktisk Institut i 2015 følgende:	
Det Kongelige Grønlandsfond	kr. 5.000
Aage V. Jensens Fond	kr. 25.000
Oticon Fonden	kr. 20.000
Til bogen om 1. Thule-Ekspedition modtog Arktisk Institut i 2015 følgende:	
DS Orients Fond	kr. 25.000
Kong Christian den Tiendes Fond	kr. 10.000
Til udstilling om Den Literære Grønlandsekspedition modtog Arktisk Institut i 2015 følgende:	
Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond	kr. 10.000
Velux Fonden	kr. 15.000
Til uddeling af forskningsformidlingsprisen Academicus Arcticus modtog Arktisk Institut i 2015 følgende:	
Oticon fonden	kr. 21.000
Bevillinger fra private fonde i alt	kr. 636.000
I øvrigt modtog Arktisk Institut i 2015 en rammebevilling med en million om året i fem år, begyndende medio 2016, fra	
Aage og Johanne Louis-Hansens fond	kr. 5.000.000

Arkiver og bibliotek

Fotosamlingen. I overensstemmelse med givne bevillinger blev ca. 18.000 "nye" fotografier behandlet i 2015. Ved årsskiftet var ca. 66.000 ud af en samling på ca. 175.000 fotografier således tilgængelige via Arktisk Instituts hjemmeside. Ligesom tidligere år fandt materiale fra Fotosamlingen også i 2015 anvendelse i forskellige sammenhænge i ind- og udland, spændende fra privat brug over museer og forlag til aviser og udstillinger:

	2015	2014	2013
	kroner / antal kunder	kroner / antal kunder	kroner / antal kunder
I alt	<u>52.273 / 57</u>	<u>111.027 / 69</u>	<u>57.042 / 61</u>

Foruden egentlige kunder besøges fotodatabasen af et stort antal "kiggere". I løbet af 2015 steg det gennemsnitlige antal *daglige* brugere fra 9 til 14 - eller i alt **2.798!**

Dokumentarkivet. Statistikken herunder viser antallet af brugere af Arktisk Instituts dokumentarkiv i 2011-15:

Henvendelser til Dokumentarkivet	2015	2014	2013	2012	2011
Antal i alt	146	114	152	155	98
Forskere/studerende/museer	55 %	46 %	43 %	56 %	50 %
Mediefolk	12 %	13 %	18 %	10 %	8 %
Private og andre	33 %	41 %	39 %	34 %	42 %

Personligt fremmøde	31 %	48 %	55 %	39 %	38 %
E-mail	60 %	38 %	25 %	48 %	43 %
Telefon / brev	9 %	14 %	20 %	13 %	19 %
Fra Danmark	67 %	90 %	90 %	73 %	78 %
Fra Grønland	8 %	5 %	5 %	18 %	10 %
Fra øvrige udland	25 %	5 %	5 %	9 %	12 %

Biblioteket. Bibliotekssamarbejdet mellem Afdeling for Eskimologi og Arktiske Studier og Arktisk Institut fungerede godt og blev varetaget af bibliotekar Vibeke Sloth Jakobsen.

Accessioner i 2015

- Lars Henriksen 4 oliemalerier og 11 akvareller/tegninger samt 12 breve til Andreas Lund-Drosvad. Materialet supplerer en stor fotosamling, som blev indleveret i 2014.
- Frank Lundstrøm 2 fotoalbums (ca. 225 fotos) og 326 dias med motiver fra Grønland i 1940-50-erne.
- I.M. og E. Ungstrup Brev fra Knud Rasmussen til Tage Sørensen og brev fra T. Sørensen til Gabel-Jørgensen vedr. Knud Rasmussen.
- Anne Feenstra Fotoalbums, breve, telegrammer mm. vedrørende Aage og Maja Kristensens ophold i Grønland i 1930-erne.
- C. Havsteen-Mikkelsen Ca. 300 breve og postkort samt 5 fotoalbums vedr. Ejnar Mikkelsen. Supplement til materialet indleveret i 2014.
- Einar Gade-Jørgensen DVD-er med elektronisk materiale som supplement til tidligere indleverede fotosamlinger.
- Georg Jensen 2 lydbånd med optagelser fra Nuuk i 1960-erne.
- Pia Høj Tegninger, beregninger, kort, avisartikler og luftfotos efter Thorkild Høj og hans ophold i Nordøstgrønland.
- Lone Sejr Malerier, tegninger og etnografika fra Grønland i 1950-erne.
- A. og E. Tjustруп Omfattende samling af dokumenter, fotografier og genstande, som vedrører Erik Tjustрупs ophold i Grønland og hans arbejde som grafisk designer for KGH og senere KNI.
- Lisbeth Bartholdy Dagbog og fotoalbummer vedrørende givers ophold i Grønland i 1960-erne.
- O. Wackernagel Ca. 260 fotografier fra Wackernagels ophold i Østgrønland 1950-60-erne.
- Ruth Tygesen Dagbog og fotoalbums efter Bjørn Jessen, huslærer i Maniitsoq 1925-26.
- Karl Olsen 10 lydfiler med fortællinger fra Sisimiut 1920-30.
- Lis Sihm Ca. 1.000 fotos med motiver fra Grønland samt 14 stregtegninger vedrørende Poul Adam Sihm.
- Ole Kræmmer Dagbøger og biografiske oplysninger vedrørende Anders Gudiksens ophold som læge i Grønland i 1890-erne.
- Sven Poulsson Fotosamling efter kredslæge Jens Jensen.
- For. Grønlandske Børn Fotosamling (ca. 1.700) og avisudklip vedrørende grønlandske børns vilkår.

- Ole Lauritzen 4 filmspoler vedrørende rederiet Lauritzens aktiviteter i Grønland.

Visioner for 2016-2021

Året 2016 vil på Arktisk Institut blive præget af ændrede vilkår, som kalder på en ny og langsigtet planlægning. For det første øges interessen for Arktis i både danske og udenlandske sammenhænge: klima, ressourcer, geopolitik. For det andet er Arktisk Instituts økonomi styrket, fordi Forskningsstyrelsen fra januar 2016 har suppleret med en ekstraordinær 3-årig bevilling og fordi Aage og Johanne Louis-Hansens Fond står inde for yderligere et femårigt sponsorat til digitalisering af instituttets fotosamling. For det tredje giver den professionaliseringsproces, instituttet gennem de seneste år har gennemgået, organisatorisk grundlag for nye initiativer. Derfor vil der både i bestyrelsen og blandt medarbejderne blive arbejdet med en 5-årig strategi, som frem til 2021 skal vise vejen for arkivering, tilgængeliggørelse og formidling.

København, 28. april 2016
Bent Nielsen, direktør